BIBL. REG. UNIV. UPSAL.

SKOGSHARPAN

Tr. hos C. v. Scheele.

Uppsala Universitets Bibliotek.
Sv. avd.
Sv. litt.
Rudenbra

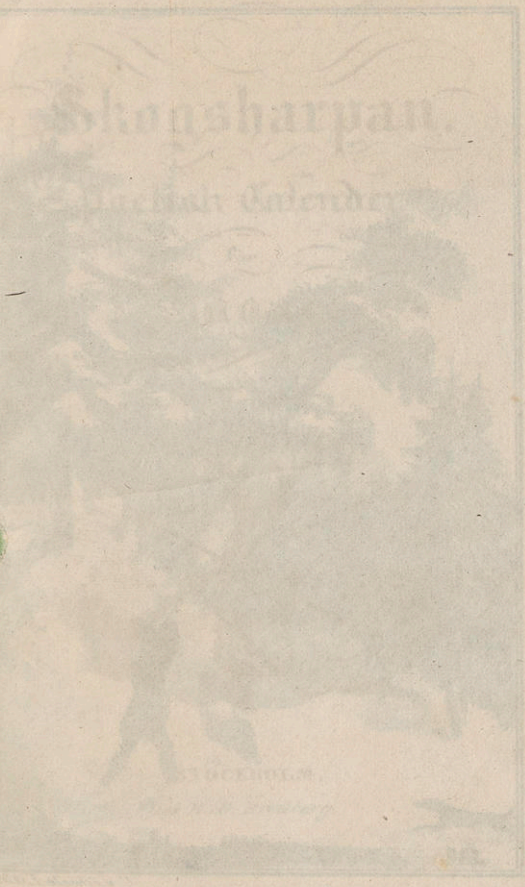

LOJAGTEN.

Sätherberg

Skogsharpan.

Poetisk Calender

för

Jägare.

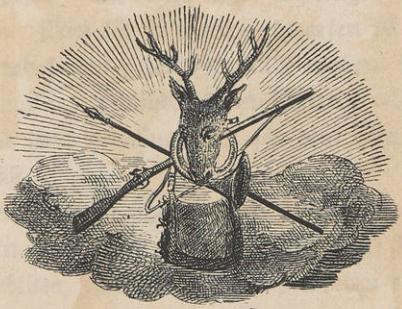

STOCKHOLM.

hos B. M. Bredberg.

1836.

Till Läsaren!

Denna lilla bok behöfwer kanske ett företal, emedan den innehåller producter af en något egen, och i wår litteratur mindre wanlig sångareanda.

Naturen, jagten, ungdomssinnet ha stämt deßa accord; men, ehuru ett anspråkslöst offer åt dem, torde de dock inför konstens domstol föga beslå. Och detta afgör wißerligen deras wärde. Men låt så wara — hwarken på pris eller tadel tänker den sjungande trasten bland sina lundar: genljudet bland skogarne och bergen är hans belöning, och för dem höjer han sin röst.

Wänner af jagten! Med Edra känslor har författaren sjungit, och Eder söker han i skaran af publiken, med sin sång; wiß att den endast der finner sitt echo.

Jägaren njuter ej gerna ensam, utan så mångfaldiga naturens skönheter än äro, önskar

han dock heldre, att se dem ur kretsen af muntra, glammande bröder, än ur ensligheteus tysta lundar. Följen mig derföre! Ej från Delos härstammar min Sångmö, men af Nordens sköna sommarmorgon blef den född, att, med deß forlande källor, anspråkslöst sjunga naturen. — Och I bedömen mig wißerligen mildt, likfom wi göra, då någon af oß skjuter bom; ty detta händer ju alla.

Författaren.

Innehåll.

Till Läsaren.
Till Diana.
Hösten.
Höst-jagten.
Wintern.
Lojagten.
Naturwännens promenad.
Wäten.
Tjäderns spel.
Sommaren.
Morkullstråket.
Andungsjagten.
Skogsfogeljagten.
Jägaren på willspår.
Jägaren på Berget. Naturmålning.
Dalen wid M*.
Jägaren och Fiskaren.
Jägarlag.
Jägarwisa.
Anmärkningar.

Till Diana.

Djurens mägtiga Herrskarinna,
Jagtens Drottning i skog och lunder,
Der de forlande bäckar rinna,
Låt mig tolka din Gudoms under!
Dig ur kammaren sjunger jag:
Förr i skogen jag sjöng en dag.

Då Du ljudande sången hörde,
Rundt kring klippor och djupa dalar
Ej den slukande Wargen rörde
Spridda kopplet i jagtens salar.
Nöjet gaf Du, och syntes mig
Ofta winka på lycksam stig.

Rikt Du fyllde med djur min wäska,
Och wid brännande törst af jagten
Lät Du svalkande bäck mig läska:
Då Ditt jublande lof kring trakten
Sjöng mitt klingande jägarhorn,
Rundt kring skogarnas gröna torn.

Men nu knäpper jag blott min luta —
Ej i grönskande skog och dalar;
Tjocka murade väggar sluta
Sång, som svärmande jagt omtalar. —
Wård och hägnande skydd den gif,
Och deß ord uti skogen skrif!

Han skall sedan, då fåglar gunga
Högt i träden för windens ilar,
Ge dem orden på ljuflig tunga:
Och när tröttade Jägarn hwilar
I deß skuggor, han kanske hör
Något minne, som honom rör.

Sjelf jag lockas af deßa minnen,
Och de mägtiga tändt den låga,
Som bordt wäcka en annans sinnen,
Mer förtrogen med lyrans båga.
Men — jag sjunger ju eget lif —
Eget muntrande tidsfördrif.

Hösten.

Bland öfterns furukronor natten dröjer
Allt längre qwar, och morgonstrålens glans,
Den skönа lefwande, som glädjen röjer
I wårens lundar wid hwar kärleksdans,
Han hwilar längre nu i djupa skogen,
Och höstens dag med skördarne står mogen.

Det är en herrlig syn ändock att skåda,
I dagar, som bewittna sommarns flykt,
Hur i naturn en myfödd wår tycks råda,
När allting blir af kalla frosten tryckt:
Ack! hör, hur trastен genom tysta lunden
Helt sagta sjunger, som i kärleksstunden! (a)

Fast då ljöd sången starkare i dalen,
Och nattens wandrare förundrad gick
Wid tonerna, som ur den gröna salen
Framsjöngos likt en trollsång; för hans blick
War sångarns bild förbold i tallens krona,
Och lunden tycktes sjelf den sången tona.

Det war en wårens skald, men hwem skall sjunga
Om höstens skönhet i deß fullhets pragt?
Der hänga drufwor ifrån grenar tunga,
Der glöder äpplet, skönt till mognad bragt;
Af päron och af plommon hela klasar
Mot marken störta ned, då stormen rasar.

Så ljufligt regnar ej i sommarns dagar;
Det är ett gullregn ur de tyngda trän:
Och skördarn njuter allt hwad han behagar,
Och fyller korgar, fyller windar se'n.
Då ger naturen lön åt odlarns möda,
Och jorden bär hans njutning, som hans föda.

Så ock i hösten först får Jägarn skörda:
När för de lösta kopplen, ur hwart snår,
Han ständigt ökad ser sin kära börda,
Och tyngd af willbråd emot hemmet går,
Skönt njuter han en dag af herrlig lefnad,
Och finner ungdomslifwets rätta trefnad.

Och då, när efter tröttsam jagt han hwilar
I lugnets hydda, och när månan klar

Kring ljusa skogen skjuter silfwerpilar,
Och som en Gudom genom rymden far;
Då tjusas han, och kan sig knappast sansa:
Han blott ser hararne i månsken dansa.

Höst-Jagten.

1. Jägaren.

Der satt en jagtens wän i swala lunden,
Wid bäckens sorl, en skön Septemberqwäll,
Och wäntade den widt kringlupna hunden,
Och hornet ljudade mot skroflig häll.
Ur djupa skogen hördes ufwen klaga;
Den hemska ugglan tjöt så nattligt wildt,
Och månan syntes sina strålar draga
På wattnets yta, genom nejden skildt
I klara sjöar, källor och kaskader,
Dem alar stodo kring i långa rader.

Än långt i fjerran klara hornen ljödo
Af muntra jägarmarscher, widt omkring:
Det war den helsning jagtens Furstar bjödo,
Från spridda häll, se'n ur den slutna ring
Hwaren sin kosa tagit dit han bodde. —
Man nu på stigar mellan bergen drog
I nattlig marsch, der wandrarn fordom trodde
Sig höra trollens skratt ur mörknad skog;

Och hwar och en gick trygg, och endaſt märkte,
Hur axeln, trött af tunga bördan, wärkte. —

Men ſägen, weklingar, ſom hemma ſitten,
Och aldrig nött Er fot på ſlipprig mark:
Då wid en ſmäll af braſans trän I ſpritten,
Och modigt jagen — i en trädgårdspark;
Säg, kan det tänkas Eder mödor kåra;
Och menſkor ſålla wid att bördor båra?

Gån ut att andas förſt på höga bergen
Den fria luft, ſom ſtärker Jägarns bröſt,
Och ſen uppå hans kind den friſka färgen,
Och lyßnen till en ſtorm i ſkogens höſt:
Då kanſke I förſtån hwad Jägarn känner,
När han i eldig jagt ſin bößa ſpänner. —

Och nu ſteg Jägarn opp ur mörka dalen,
Förſwinnande, ſom ſagans Bergakung,
På enſlig wäg i ſkuggorne af alen,
Som öfwer bäcken lutade ſå tung.
Ännu på ängen hördes hornet ljuda,
Der hyddan ſtod, på grönklädd kulle byggd,

Som snarligen fick trötta wandrarn bjuda
En hwilostad med lugn, och fredligt skygd.
Han hela dagen jagat uti nejden,
Och fyllda wäskan wittnade om fejden.

2. Jagten.

I.

Jägare opp!
Se den glödande rand
Står på skogarnes topp!
I sitt swallande lopp
Öfwer krökande strand
Går den höstliga wåg;
Än ur grönskande råg
Glittrar frosten så skön;
Det är morgon i skyn;
Redan slagan i byn
Ger åt odlarn sin lön.

Herrligt att jaga wid kyliga slägtar
Hän genom skogarnes höstliga snår:
Mödornas wärma och drufwornas nektar
Lifsådran stärker, och sången, som går
Fram mellan bergen och skogarnes nejder,
Jägaren manar till swärmande fejder!

Ser du, hur resliga tallarne stå
Med sina kronor i dalarnes dimma,
Hör du, hur skönt i morgonens timma
Jagthornets toner bland klipporna gå!

Fåglarnes sång
Wäcks i lunden, (b)
Fisken i språng
Flyr från grunden,
Och ibland bergen wid Jägarerbösten
Högt sjunger Echo i dimmiga höstten,
Swäfwande kring ifrån häll och till häll,
Glädtigt och skönt, som i wårdagens qwäll.

Tätt ur hwar by
Röker härden,
Lärkorna fly
Fält och gärden;
Men kring de frostiga wißnade tegar
Brinnande ila i willbrådets wägar
Jägarn och hunden med längtande håg,
Säkra om fångst wid sitt höstliga tåg.

Haren uppwäcks,
Spårad redan;
Farten nu sträcks;
Hådan! Hädan!
Widt genom skog, öfwer berg, genom lundar
Jagas han kring af de skällande hundar:
Winden ej hinner de flygande språng;
Med är dock stöfwarens gnisslande sång.

Hör hur det går
Doft i skogen!
Echo blott når
Genom drogen*) —
Nu i en hast mellan dalarne ljuda
Skallen i närmare hwirflar, och bjuda
Lyssnande Jägarn med bössan i hand
Ila till slätten wid skogsbrynets rand.

"Paßopp!" —
Träden lyssna;
Det praßlar sagta:

*) Provincialnamn på Skogsdal.

Foglarne tyſtna;
Wakta, wakta! —
Pang! —
Blixten ſprang
I det bäfwande ſnår — —
Men der ligga blott ſpår
Af den ſnabba, ſom re'n innan dödsfån-
gen klang
Förſwann i de tätaſte ſnår.

Och jagten långſamt i nejden dör,
Och winden åter ſig ſagta rör. —
Nu kommer **Waldman** ur ſkogen,
Den bäſte ſtöfwaren, trött, och wåt
Af kärrens dagg, och af ſkogens bråt,
Med blod i ſtrimmor på bogen.

Då glömmer Jägarn på jagten lyſt,
Som enſamt egde hans öra nyſt,
När drefwet gick genom nejden;
En källa forlar i dalens famn;
Han kallar hunden med wälkändt namn
Dit ned från tröttande fejden.

"Här, gamla stöfwel! du hwila får
Och kyla smärtan ur dina sår.
Tills drefwets hwirfwel oß kallar;
Förr aldrig skymten af dig jag fann,
Att Har'n ej tjenade dig till spann
Ibland de bäfwande tallar." —

I silfwerskummande källas wåg,
Låg hunden redan förnöjd i håg,
Och Jägarn spejade åter.
Med bröd i hand åt den trogne sträckt,
Han lyß; då ljudar i windens flägt:
Likt stöfwarsången det låter.

Och hundens öron sig drogo opp
Mot pannans rynkor — han tog ett hopp,
Att wattnet pollrande stänkte —
Och war förswunnen — och skogens trän
Med Echos stämmor förtälja re'n
Hwad Jägarn anande tänkte.

Sjungande, hän
Öfwer skog, öfwer fält

Ljuder hundskallet gällt,
Och ur lundarnas tjäll,
Utaf jagtropet väckt,
Ilar Echo förskräckt
Högt upp på den skyhöga häll.

"Paßopp!" —
Träden lyßna;
Det praßlar sagta:
Fåglarne tysna;
Wakta, wakta! —

Se hur sin örnblick Jägaren spänner;
Redan han känner
Luften i dallring af willbrådets språng.
Den slätt är för trång,
Genom buskarne tränger
Anande hörseln, der skogssnåret stänger
Spejande blicken — nu kommer han — pang! —
Skynda, paßopp! — mellan buskarne — pang! —
"Allstod!" —
I gulnad dal

Hans blod blef swal
För dödens Jägarlod.

II.

"Koppla hundarna!" — — "Diana!" —
"Tyst, hon skäller ständskall" — "tyss — —!"
"Hwem har lust att gå och spana?
Hon är säker: fågeln nyß
Hördes ifrån marken dåna,
Det är kanske den hon har."
Skogen öfwerallt hörs låna
Hwarje skall sitt återswar!

"Bröder, tömmen skäl'n för haren:
Jag skall spana fågeln opp;
Någonstäds i täta snaren
Sitter han i slokig topp."

Hunden kopplad ligger bunden,
Ser på Jägarn, ser på har'n;
Längtar efter måltidsstunden;
Morrar sedan då han tar'n. —

Nu med granris uti kräset,
Har'n i wäskan stoppas ned;

Jägarn tittar se'n på låset,
Laddar efter wanlig sed. —

Pang! Då smäll det ner i dalen;
Tjädern blodig, mörk och tung,
Störtade ur höga alen,
Swart och glänsande — ej ung!

Hurra! Låt nu sången skalla
Friskt kring berg och skog och dal,
Jägarn swärmar, djuren falla,
Morgonen är skön och swal!

(Jägarsång.)

(Mel. Wilda mägtiga sinnen njut!)

Bröder, prisom wårt jagtförbund;
Lustigt är uti ungdomsstund,
Sent mot qwällarna,
Friskt wid smällarna
Swäfwa omkring genom skog och lund.

Så far Örnen till blodig strid;
Plundring söker han blott derwid:

Jägarn tänker på
Jagt, som skänker så
Höghjertadt sinne i ungdomstid.

Mången herrlig, naturskön trakt
Möter Jägarn, i häpnad bragt. —
Natten, böljande
Sjöar höljande,
Speglar sin måne i himmelsk pragt.

Tåget nalkas till fredlig by;
Stjernor blänka ur silfwersky,
Slockna gerna, du
Bleka stjerna; nu
Blickar en annan med rosig by!

III.

Men nu faller dimman öfwer dalen:
Himlen, som war blå, har swept sig mörk.
Ödsligt praßlar löfwet genom alen —
Grönt ändock; (c) men se den gula björk,
Slokande, för winden sina knoppar
Sänker ned och åter höjer opp,

Bjudande uti de gleſa toppar
Orrarne en ſkörd för winterns lopp.

"Herrlig dag att jaga! Här wi ſläppa
Genaſt wåra koppel; ſkjut ett ſkott!
Sömn och trögbet harens öron täppa,
Men du tror ej, hur han ſkall få brådt."

Framåt ſkrider tåget, bergen ljuda
Wid piſtolers eld ſitt återſwar;
Hurrarop och ſånger wäldigt ſjuda,
Genom luft och dalar, lund och ſnar.
Wexlande alltfort i berg och ängar
Lugna nejden Jägarn lyßnar på;
Forſens ande ſagtar ſina ſträngar,
Fågelns chörer i piano ſlå.

Allt uppſpritter, flyr, hwart jagten röres,
Hwar, bland ſkog och klippor, Jägarn går:
Här i täta tallars gömda ſnår
Traſtens ſwarta winge praßla höres,
Der bland kärrets alar lugnet ſtöres,
När den ſtarka tjäderwingen ſlår
Ibland tufwor upp, och wäldigt ſuſar,

Öfwer berg och flodens fall, som brusar,
Skyndande sig bort från menskors spår.

Fågelskaror genom luften segla:
Ser du wilda gåsen — hör deß skri!
Hör hwad wingar! Sjö och haf dem spegla:
Skaran som en plog går fram deri.
Men när stjernorna ha slutat brinna
Nästa morgon, söderns folk dem finna.

Der i dammar mellan gyllne kalkar
Af Egyptens liljor simma de.
Myrrhadoftande zefiren halkar
Omkring bröstet. Azursippорne
Uti nordens skogar äro glömda —
Bakom palmerna, i snöhaf gömda.

Men på hällen står i morgonstunden
Jägarn qwar med blixten i sin hand.
Sommarn flydde, glesare blef lunden;
Men hans kinder le i högre brand:
Lifligare blir i Jägarns salar,
Wildare genljuda skog och dalar;
Aldrig längtar han till söderns land.

Nej, der de nordliga forsarne swalla,
Jagthornen skalla
Friare, skönare;
Blixtarnes sken
Bryta sig snabbare; wildbråden falla
Ynnigare ifrån häll, ifrån gren.
Der ibland klippor mödornas hwila
Herrligast winkar; hastigast ila
Dagarnes stunder i jublande dans;
Jägarens lans
Herrligast blänker;
Herrligast stänker
Daggperlans skimmer i segrarens krans.

Nu ljudar skogen: dalarne, som tränga
Emellan bergen, hastigt gifwa swar.
Aflägsna röster höras, wingar swänga
Ur nejdens snår förbi, jagtskaran drar
Tillsammans: lyß — hwad kan å färde wara?
Det ropar; brutna ord hwarannan swara:
"Hit öfwer moßen kom! Halloh! ge swar!"

"Halloh!" -- det swarar — "hitåt! Jagten tränger
Bland klyftor ned i underjordens hwalf."

En kämpaskara der sitt näste stänger
Med mod, som aldrig för ett enwig skalf:
Ormögda Greslingar sitt slott bewaka —
Och blodig störtar Jägarns hund tillbaka.

Men in igen! med raseri, med gnißel;
Jagtskaran samlas; kopplen redas opp,
Och bergen ljuda utaf horn och hwißel;
Hwar hund, som kommer, hejdas i sitt lopp:
Ty en i sönder blott i bergets gångar
Får hålla enwigskampen med de bistra fångar.

IV.

Nu i en kryß kring kullrig sten
Stod Jägarskaran; wid deß ben
Den trötta hunden kopplad låg,
Och jemt åt öppna grytet såg.
Derinne war ej heller tyst,
Ty wärden ej på länge hyst
En sådan gäst, som nu han har,
Och derför ger han ofta swar.
Men Pan, till wärten smärt och stark,
Går på långt under sten och mark;

Dock stundom sick han sig ett bett,
Ty kifwet blef alltmera hett.
Och der, bland buskar, sten och rot,
Hwad blickar uti wäldigt hot!
Den höga stenen, som der låg,
Man gerna långt för tus = = såg:
Nu i det stället sökte man,
Om något annat ginge an;
Men stängerna med kratsar på —
De wille icke inåt gå,
Ty kulan i en krökning gick,
Och stången jemt man bruten fick. —

Allt mera modet hettadt blef,
Och rådslag man med ifwer dref:
"Man borde **röka** djuret ut;
Det blefwe wißt det bästa slut;" —
Men inga eldon funnos med,
Och ingen halm att stoppa ned. —
Då hastigt en af skaran så,
Som legat jemt och lyßnat på:
"Den jagt, jag tror, blir icke swår,
Och lätt wi ta med hull och hår

Wär "nalle," ty det tyckes mig
Att gången utåt kröker sig,
Och ej i bergets rot går ner —
Då wore ej att hoppas mer.
En spade blott är wårt behof,
Och om en aln man endast grof,
Wi skulle snarligen få se,
Om Commendanten will sig ge." —

Nu genast hän till närmsta by,
Med frisk och rosenblommig hy
Två Jägare dra ifrigt af
I lätt och lusligt Jägartraf,
Och återföra snart igen
En ung och högwäxt bondeswen,
Som kom att se "det swineslag,
Han aldrig skådat förr en dag." —
De spadar och de spett han bar
Man straxt med eldig ifwer tar,
Och genomgräfwer, muskelstark,
Den steniga och djupa mark,
Der innanför wår fånge låg
I wildsint och förtwiflad häg:

Ty aldrig tröttas Jägarns kropp;
Han jemt i mödan har sitt hopp. —
Hwad stenar höljda såg man der,
Med rockar och med skjutgewär;
Och mången panna lackade
Af swetten under mödorne.

Nu lockas hunden sakta ut,
Ty arbetet war nära slut: —
Då rusar fram med häftig fart
En randig skalle; men så snart
Det häpna ögat Jägarn såg, —
En blixt! — och djuret sonnadt låg. —
Och hunden släpptes åter lös,
Och sprang dit in; han genast snös,
Och började igen en strid,
Så häftig, att en hwar derwid
I glädjen ropte till hwarann:
Wår möda lönar här sin man. —
Man gräfwer åter; tröttad kropp
Får styrka af förnyadt hopp;
Och snart man öppnat längre fram
En större grop, med swett och dam,

Der tydligt syns en randig grå
Inkrupen längst uti sin vrå.
Ett skott då blef hans helsning strax,
Och döden klippte med sin sax
Det sega lif; men genast far
Den raska hunden in och drar
Med blodad käk ur kulan ut
Den fruktade. — Så war det slut.

Nu man bereder sig att gå,
Och alla rockar dragas på,
Och kopplen släppas, gnisslande
Af harm att jagten blott så se. —
Hwad händer! — med ett fasligt skrål
De rusa in, hwar i sitt hål,
Och striden i förnyadt skick
Man djupt ur jorden höra fick:
Men ljudet icke tycktes dit,
Der nyss man gräft med sådan flit;
En annan krökning kulan har,
Som inåt berget djupt sig drar:

"Der skulle gräfning fåfäng bli,
Och dagen ginge snart förbi:
Ännu på jöße kunde man
I någon trakt få lägga an;
Men wärst och harmligast det war,
Att hundarne — de lågo qwar."

Dock hur man sköt och lockade,
Så fick man någon junker se,
Och alltid blef det till att dra
Sin kämpe fram på hasorna;
Men mången hund, till Jägarns harm,
Låg qwar och höll ett ifrigt larm.

Nu Jägarskaran redan gått,
I nejden wida spridd, och blott
Wid kulan bondeswennen stod
Och hörde hundens wilda mod. —
Sist bort till fredligt hem han drar
Med spett och spade; men han bar
Ock blodig "nalle" på sin rygg,
Som nyß i kulan låg så trygg

Mot hundens gläfs och ilskna bett.
Deß kropp war tyngd af ymnigt fett,
Ty mer och mer, mot höstens dag
Sig frodar detta djureslag;
Och derför Jägarn äfwen spar
Den jagt till höstens sena dar.

* * *

Halloh! Han skallar igen den sång,
Som haren bjuder till daus och språng,
Och skotten knalla rundt om den trakt,
Och hornen ljuda med wäldig makt,
Kring skog och dalar, som lyssna på
Och skönt ur klarnade dimmor stå.

Än mången jösse i skotthåll kom,
Förrän man wände från jagten om. —
Men nu det skymmer i lund och snår;
Då trötta Jägaren hemåt går.
Och hunden, nöjd af den långa jagt,
Wid kopplet springer i maklig takt. —
Man ger ett handslag och skiljes åt: —
En hwar hemwandrar på egen stråt.

Och der satt jagtens wän i swala lunden,
Wid bäckens sorl, en skön Septemberqwäll,
Och wäntade den widt kringlupna hunden;
Och hornet ljudade mot skroflig häll:
Ur djupa skogen hördes ufwen klaga —
Den hemska ugglan tjöt så nattligt wildt,
Och månan syntes sina strålar draga
På wattnets yta, genom nejden skildt
I klara sjöar, källor och kaskader,
Dem alar stodo kring i långa rader.

Wintern.

Fogelſkarorna man ſkådat
Längeſedan högt i ſky;
Lärkans drill i molnen bådat
Att hon ſkyndade att fly: (d)
Luften, mera kall och kulen,
Börjar nypa wandrarns kind:
"Snart det lider emot Julen,"
Suſar utur hwarje wind.

Se, nu börjar det att ſnöga!
Hell dig, Nordens winterfröjd!
Flingorna ifrån det höga
Hölja honom glad och nöjd:
"Wi ha före innan qwällen —
Fram med ſlädan — wänner, kom!
Drifwor hölja alla ſtällen:
Wi ſka ut och ſwänga om!"

Mor i ſpiſeln nu fått göra:
Oftare hon går och ſer

Ned åt gärdet, och får höra
Bjellror ifrån slädar fler. —
Fram med piporna och korten;
Ned i källarn efter öl;
Redan stadnar framför porten,
Frustande, den raska föl.

Men hwar morgon Jägarn ringar
Hwita har'n, som "sitter hårdt:"
"Öfwad man" sin jöße bringar
Lätt i wäskan; eljest swårt
Är att rigtigt spåra haren:
Mången, som det ej försökt,
Går och letar uti snaren
Djuret, som — åt ängen krökt.

Nu man ock skall söka Tjädern
I deß wida skogsgebiet:
Skönt att se den mörka fjädern,
Glänsande mot snön så hwit!
Lätt med lodet Jägarn fäller
Fogeln ur sin höga topp:
Fly de andra, då det smäller,
Han dock snart dem söker opp. (e)

Men en morgon får man skåda,
Hur ett Lodjur tagit fatt
Katten, som kom ut af wåda
Just den "olycksfulla" natt. (f)
Då blir lif i Jägarns blickar;
Straxt omkring till grannarna
Han ett ilbud hastigt skickar —
"Hwem will ej på jagten dra!"

Hundar samlas; rundt om halsen
Är det tjocka broddband fäst:
Wargen ofta midt i walsen
Kommer med och dansar bäst.
Win och mat skall wäskan hysa;
Jägarn måste ock slå ut:
Grofwa stöflor, — de som frysa,
Bida fällan jagtens slut.

Lojagten.

Ingen sno på morgonstunden
Fallit i det färska spår:
"Släpp ej än den heta hunden;
Wi ska se hwaråt det går."
Sakta, tyst man spåret följer. —
Der kring backen slå en ring;
Lo i närmsta trakt sig döljer,
Då det fångat någonting.

Se, der sprang det opp utur busken — pang! pang!
Aj — redan ur sigte det war:
"Bland klyftor och stenar jag såg hur det sprang;
Åt skogen directe det bar." —

"Släpp hunden fort; om det försprång får,
Wår jagt blir helt wißt förstörd.
Följ med hwart ilande drefwet går,
Så länge en hund blir hörd:
De drifwa nog "kiße" till slut i träd,

Och den får skjuta, som hinner med:
Det är en lönande skörd."

Nu der i buskar genom skog och bråta,
Hwad syn att skåda; hwilken mödans jagt!
Här plums i kärret — upp till midjan wåta!
Det kännes ej; man springer oförsagdt. —
Der ligger torra granen öfwer wägen:
Fort, skynda; klättra eller gå omkring
I kärrets slöp, spring på; slå ej förlägen!
Att blifwa wåt — för Jägarn ingenting!

I hwirflar genom skogen ljudar skallet —
"Häråt det går; ibland det ständskall är!" —
Aj! se en syndare midt under fallet
Af snön, som rasar ifrån granen ner.
Nu genom tätwäxt snår bryt in — "håll, akta!
Den böida grenen kan i ögat slå!" —
"Nej, jag blir trött, låt oß wår ifwer sakta!
Wi få wäl djuret fast till slut ändå."

Nej, genom dalar, öfwer bergen ila!
Du flämtar trött, men får ej ännu hwila:

Ligg åt en stund; hör hundarne, hör skallen;
De ha sin hjeße re'n i höga tallen!

Och knägande, med heutning efter anden,
Nu kom en skytt uppåt den höga mo,
Med blottad hjeßa, bößan uti handen,
Och straxt han öga fick på randigt Lo —
Pang! genast skottet upp i höga tallen;
Men djuret endast ruskade på skallen.

Då hinner fram en annan ur moraset
Och ropar: "hwilken skot? Det lycka war
Att hunden ej fick plikta för kalaset;
Om lodjur faller, klöser det och drar
Nätt ofta pälsen af den djerfwa hunden;
Kom, låt oß skynda fort, att han blir bunden!" —

Då smalt det åter; högt ur tallens krona
Ett språng! Så föll det utur trädet ned;
Men wildt det klöste i den kalla hed,
Och wille sig med döden ej försona.

Och nu till stället kom den jägarskara,
Af myckna swetten lackande och wåt:

Den ena "kunde drefwet ej förklara,"
Den andra "tyckte ej det gick häråt;" —
Men hela saken syntes deråt luta,
Att det war harmligt att ej med få skjuta.

Naturwännens promenad.

Skön är naturn, ännu i hwarje stund;
Så lika skön och frisk som Skaparns wilja,
Då Han den första flyende secund
Lät jord och watten susande sig skilja,
Och wältade kring hafwen klippors häll,
Och sådde stjernor öfwer himlens båga,
Och gaf till herrskare i Edens tjäll
En warelse med själ af himmelsk låga.

Som barnet ler mot sommarsolens glans,
Log menskan då mot ljusliga naturen:
Hon kände ej att någon **winter** fanns,
Ej gnißlet kände hon af hagelskuren. —
Wi weta mycket se'n, och i sin tid
Wi genom många öden fått oß lära
Att gå mot elementerna i strid,
Och låta **Norden** nöjda menskor bära.

Hwad är för Söderns folk deß winterregn,
Deß djupa wägar, emot Nordens drifwa,

Som skänker skogarne mot stormen hägn,
Och deras åbo nöjen, som kan gifwa,
Med glömska af hwart öde hjertat tryckt,
En nyfödd friskhet af det glada lifwet,
Wid klangen utaf bjällror, dansens flygt,
Och allt, hwad nöjsamt står på wintern skrifwet.

Naturen är i swepning, säger man;
Den stela Wintern kommit med sin drifwa.
Ja wäl — den döda Hösten swepte han;
Men lif och fröjd han kom att återgifwa.
Wäl många fogelskaror flyktat hän;
Men flera foglar får du aldrig skåda:
Den swarta Orren syns ur alla trän,
Och Warg och Räf tycks nu om jagten råda.

Kom, se i skyn, mot horizontens rand,
Hwad skaror utaf lif, hwad moln af wingar.
Se der en rönn, med drufworna i brand:
Han lockar dem — Gud! Sjelfwa molnet swingar
Utöfwer toppen af det höljda träd:
Nej, kom och se; hör, trädet, hur det fraſar

Utaf den snåla hopen, som slog ned,
Nu bildande sig sjelf till stora klasar. (g)

Wi gå åt hagen: Harens månskensdans
Står lustigt ritad der i djupa drifwan.
Här band i somras flickan sig en krans
Utaf den sköna, nyß utspruckna wifwan;
Nu wäxa drifwans liljor der, som ge
En Wintrens krans åt Orrens täckta hjeßa:
Den festen skåda endast stjernorne,
När de mot molnets brädd sin låga hwäßa. (h)

Se der, hur toma Wargen slokat fram —
Om wintern skrifwa äfwen wilda djuren. —
Här har en Utter dykt uti sin dam;
Der har en Mård gått opp i höga furen.
Se Ekorrn, med sitt sköna gråa skinn,
Har sprungit här emellan granens stammar,
Och der wid sten gått ner en Hermelin;
Han har derunder wißt sin dolda kammar.

Skrif, nattens måne, med ditt klara sken,
På Jägarns ruta, hwar de djuren wandra;

Han med sin böfsa straxt skall ila hän —
En nattlig blixt! — och genast med hwarandra
De fridsamt följa: så i mörknad dal
Föll fordom wandrarn, yr af trolleſången
Och skenet utur bergets gyllne sal,
Som slöt sin gråa dörr bakefter fången.

Wären.

Friare andas Naturen,
Wattnen och skogarne loßa
På sina silfrade bojor;
Wintern har skyndat sig hän.
Ned på den resliga furen,
Skyddande skogarnes kojor,
Wårliga stjernorna bloßa
Under ett mildare sken.
Foglar på grenarne gunga,
Orrarne knota och sjunga;
Wären är kommen allre'n!

* * *

Ack! jag hörde lärkan sjunga —
Nå, wälkommen, glada Wår!
På en sky hon tycktes gunga;
Hon slog ned, der wägen går
Öfwer gärdet; ser du inte
Den der fläcken, som är grön?
Glad och munter hon påminte
Mig sin melodi, så skön.

Låt mig stiga högst på toppen
Af det branta berget der;
Låt mig se de raska hoppen,
Silfwerbäcken gör dit ner.
Uti dal'n, der echo skallar
Utaf hundra foglars sång;
Der de höga mörka tallar
Spegla sig i flodens gång.

Brant är wägen; halfsmält drifwa
Hotar lömskt att störta ner
På den djerfwe, som will klifwa
Upp i rymdens högre spher:
Dock, den fege fritt må stanna
Ner i dal'n bland grus och ler:
Jag will opp; kring kind och panna
Friska windar dansa der. —

Nå, se nu kring hela werlden,
Liksom från en luftballon
Kan jag skåda fält och gärden,
Skog och sjöar på en gång.

Här jag njuta får naturen,
Tankan, fri som örnens gång,
Swingar sig: med orr'n i furen
Blandar jag min jubelsång.

Hwart will trötta ögat hinna —
Öfwer berg och öfwer dal —
Ser jag bäckarna, som rinna,
Hör jag foglars sång och qwal.
Outsäglig längtan ljuder
Ur de klara sångarbröst;
Dock, så huld, naturen bjuder
Snart en maka — salig tröst!

Se på sjön, der fiskarns släda
For kring waßen; inom kort
Wårsol, glödande, de breda
Silfwertiljor smälte bort.
Se, hur gäddan uppå ängen
Tränger sig med höga hopp;
Flodens Nymfer bröllopssången
Bäddat uti tufwan opp.

Ack, men tyst! Hwars är den tunga,
Klingande som harpoljud?
Det är trasten, som hörs sjunga
Kärleksſånger för sin brud:
Ser du, i den höga linden
Sunga de så glad; ej wi
Deras språk förstå, men winden
Lyßnar, då han far förbi.

Menſkan säkert också kände
Deßa brutna toners ljud,
Då hon ännu skuldfri sände
Sina loſſånger till Gud:
Då i Edens helga lunder
Hon wid näktergalars sång
Slumrade, och dagens stunder
Gingo fredligt tyst sin gång. —

Dock jag nu från mina drömmar
Må tillbaks till werlden gå;
Wårens egen sång, den strömmar,
Klingar bättre; då och då

Går jag wäl hit upp på hällen,
För att höra hernes sus,
När i hafwet sol'n, om qwällen,
Sänker sina strålars ljus.

Tjäderns Spel.

Jägare, tag
Gröfsta pipan, — åt skogen drag!
Sol på bergen
Den bleknade färgen
Sprider ännu af en slocknad dag.
Ned åt mäßen skall du gå,
Der de höga granar stå.

Än i skogens djupa dalar
Bäcken sqwalar
Under drifwans bädd;
Moßbeklädd
Bergets ås och om wåren talar.
Gå dit opp, der tallen står;
Kanske slår
Tuppen sitt spel från den höga bången —
Nattqwist känner Jägaren nog,
Som i skog
Fogeln han känner på sången.

Nu är slädt
Qwällsol nyß:
Sagta lyß
På den minsta flägt!
Tjädern om qwällen slår opp på gren,
Der han skall spela om natten se'n. —

Säg du, han flög
Dånande upp der i tallen hög?

Här bredwid en mila röker:
Sömnen söker
Jägarn uti kojan der;
Kolargubben ensam är.

Men war på wakt,
När skogens trakt
Ljusnar af gryende dagens rand;
Tjädern då sjunger sin kärleksbrand.

Månan genom natten stiger,
Och till gyllne drömmar wiger

Wårens lundar, menskors hem:
Ingen windslägt störer dem. —
Nyß, på topparne af bergen,
Helsade i aftonsärgen
Fogelchörn, med sångers sus,
Afskedet åt dagens ljus.
Silfwerwingarne af natten
Gömdes bort, och land och watten
Blefwo dunkla. — Stjernors eld,
Ned ur gyllne facklor fälld,
Trollikt öfwer wattnen simmar:
Natten går med sina timmar
Öfwer dal och öfwer lund: —
Mörk är midnattstimmans stund.

Men dagen i öster på topparne höjes;
Gryningen röjes.

Kom då, Jägare! På ditt möte
Wäntar lyckan i skogens skjöte;
Fogeln slår
Långt förr'n morgonens sol uppgår.

Tjädern knäpper i furuhäcken:
Mins du ljudet? som porl af bäcken:
Som en fladdrande bark man hör
Ifrån tallen, när stormen dör.

Nu han flog!
Sagta följ efter: i österns skog
Purpurstrålar bland träden brinna;
Der skall du swärmande sångarn finna.
Men gif akt
Uppå sångens takt!
Och om du slupar i dyig måßa,
Rör ingen lem; — som en död dig låtsa:
Wänta tills sången igen fått fart —
Ila då upp! så är fogelns art:
Båd' utan hörsel och syn han spelar;
Men om man felar
Akta på sångens gifna takt,
Skyndar han hän till en annan trakt. —

Hör, hur de hwirfla, de "sisande" swallen!
Ser du i tallen

Brer han den yfwiga ſtjerten ut!
Skynda dig — ſkut! — —
Fyr!
Ned uti den djupa myr
Sångarn föll ur tallens krona;
Sjelf ej wan att någon ſkona,
När han ſtred ſin kärleksſtrid;
Och ſom ſkald, i rättan tid
Höll han äfwen opp att ſjunga,
Förr'n han, ſwift af åldrig tunga,
Gaf ſin ära bort derwid.

Sommaren.

Nu grönskar i dalen,
Nu björkkronan står
I rymliga salen
Med lockiga hår.
I tufworna bygga
Små foglarne bo,
Och lefwa så trygga
Der blommorna gro.

De skiftande kransar
I Skogsbrudens hår,
De glittrande dansar
När daggen sig får,
Och Elfwor, som stimma
Kring skogarnes rand,
I skymningens timma,
Wid fjällbäckens strand;

Och lundarnas lockar
I grönskande prakt,

Och liljornas flockar
Kring böljande trakt,
Der Nymferna bada
Sitt swallande hår
Och tjusande wada
I döljande wrår. —

Allt herrligt oß bjuder
Till Sommarens fröjd:
Från källan, som sjuder
I dalen förnöjd,
Till Örnen, som swäfwar
Mot himmelens sky,
Och sippan, som bäfwar
Med skiftande hy. —

Se, ängarne glittra
I gyllene skrud,
Hör, foglarne qwittra
Med klingande ljud.
Och windarne fara
I böljande råg,
En flygtande skara,
På dansande tåg

Kring blommornas kransar
Wid gullwingars sus
Papilio dansar
I yrande rus.
Den glädtiga ärlan
I bäcken slår ner,
Och stänker opp perlan
Och dyker och ler.
I Flodgudens wågor
Så skönt är att gå,
När middagens lågor
Kring rymderna stå!
Så lustigt att simma
I swallande wåg,
Och dykande simma
Med ungdomlig håg!

Men Jägarn wid stranden
Syns spejande gå;
Han undrar, om Anden
Ännu blifwit grå:
"Så länge det dröjer
I år, tycker jag" —

"Wäl; — mer dig förnöjer
Den wäntade dag!"

Och Jägarn, han spanar,
När qwällen står klar,
Kring berg och kring granar,
Hwar Morkullan drar:
Då tar han i handen
Sitt lätta gewär —
Och snart uti randen
Af skogen han är.

Morkullsträcket.

"Dunkla himlabågen,
Skärans knarr ur rågen,
Trastens skrik i lunden (i)
Båda aftonen:
Hafwets djupa wågor
Bida westerns lågor;
Men jag bidar stunden
För en njutning än."

"Följ mig hän, Diana!
Hjelp mig fogeln spana
Himlasköna Flicka!
Skogen winkar oß.
Öfwer berg och dalar,
Dina sköna salar,
Qwällsol synes blicka
Med sitt afskedsbloß." —

"Tyst, hör kullan sträcker
Längt som berget räcker!
Här jag måste bida." —

Knorr, knorr — hör! — Se der
Öfwer låga granen!
Opp med spända hanen;
Hon tar af åt sida —
Fyr! Som pilen ner.

* * *

"Flickor, kommen hit: i qwällen
Se hur Jägarn står på hällen,
Hög och smärt som unga tallen
I den gröna skog!
Här från sätet under linden,
Se wi fogelns fart med winden,
Höra wi den muntra knallen —
Tyst! — hör, nu hon drog!"

Pang! "Se der! Wi sågo alla
Fogeln ned ur luften falla:
Han är ferm, den sköna Jägarn,
Och förtjenar pris!
Wänner, då han kommer neder,
Låt oß wisa honom heder,
Räcka honom fyllda bägarn
Uppå Jägarwis!"

Ännu länge skotten ljödo,
Förr'n de lätta skuggor bjödo
Fogeln slumra, af den tunga
Nattens slöja höljd.
Och i dunkla sommarqwällen
Jägarn steg från branta hällen
Genom skogens nejd af unga
Jagtgudinnan följd.

Anbungsjagten.

"Är bössan färdig,
Är läset smordt? —
Är hunden härdig! —
Wi redan bort
Wid stranden wara,
Då lugnet rår,
Och wattnet klara
Som spegel står."

"Farwäl! en gryta
På spiseln sätt;
Der snart skall flyta
En herrlig rätt!"

Så Jägarn glammar
Och ilar af
Bland trädens stammar,
I glädtigt traf.
Och snart sig breder
För fägnad syn,

I solskenswäder,
Med os och bryn,
En widsträckt spegel
Af böljor blå,
Der Andens segel
I skara gå.

Nu följ med hunden
Kring alla flyn;
Men just i sunden
Wid waßens bryn
Lägg till med båten
Och noga lyß,
Ty der är stråten
För jagad kryß. —

* * *

"Tyst! Tyst! Hon kommer med pilens fart! —
Hwad hunden den gången sick opp dem snart!"
"Stilla! Hon kommer i skotthåll" — Fyr!
Plums ned i böljan, af döden yr.
"Skynda, hon dyker mot botten — ro fram —
Fort, skynda; en unge i waßen sam!" —

Pang! "Ser du ej kryßen i waßen der?"
Pang! Pang! — "Se han dyker" — "ſlå till
— ſe här" —
"Tag upp dem i båten."
"Här juſt uti bråten
De wände om;
Fort, häråt kom!"

"Se hunden har träffat en annan kull!" —
"Håll! Skjut inte häråt; för Guds ſkull!"
Pang! Pang! "Se de ſpringa: jo fem blef
qwar —
Fort locka på Hector, att han dem tar."

Och honan hon lockar
Långt ut på ſjön;
Men ungen man plockar;
Långt bättre lön!

"Tag hunden i båten,
Ty här uti bråten
Han ſkulle dem finna bland tuſworne;
Stå mycket ſtilla och bara ſe!"

"Det rör sig i fråken!"
"Se der han dök!"
"Tyst; speja, sök!"
Pang! Der ligger steken! —

„'Hwad plaskar i kaßen,
Som står der i waßen?"
"Ro dit och sök!" —
"Förbömda ök,
Med åror så tunga:"
"Tag i så de sjunga!"
"Ha, det är en And som der håller te" —
"Nej, skjut ej; wi ta honom lefwande!" —

Så ljuder kring nejden den hela dag;
Men ingen blir trött i så muntert lag.
Och båtarna simma kring waßens rand,
Och hunden förföljer den gömda And.
Nu hördes i gräset det praßlade,
Nu fick man i waßen en unge se;
Strax small det, och fjädrarna ryka kring —
Men kanske man också får ingenting;
Så händer: en fiskare fällan får
Tillbaka den fisk, som af kroken går;

Men Jägarn får ofta igen sitt djur,
Fastän det fått höra en hagelskur. —

Och så går man på till den sena qwäll,
Och bergen, de sjunga wid hwarje smäll.
Sist räknande öfwer den fångst man har,
Man åter mot hemmet förnöjd sig drar.

Men mycket äger än den höljda stranden,
Och samma qwäll man hör den sluga Anden
Sin spridda flotta åter samla hop;
Och ungen kommer fram wid wälkändt rop.
Men Jägarn säger, när han hör hon lockar:
"Blott hunden på en dag sig hwila får,
Jag åter med min säkra bössa går
Till "hönsgården" igen, och litet plockar."

Det är en jagt, den Jägarn ofta räknar
Bland nöjen störst: och då ur tjocka fräknar
Den snabba Fogeln höjer fullwäxt kropp,
Att blixten rikta i ett säkert lopp,
Och klippa snabba wingen, då han swingar
Med ilens fart ur waßbewuxet fly,

Det är en jagt för ögat alltid ny,
Och som båd' lust och pris åt Jägarn bringar.

Men blott en tid af fjorton dagar räcker
Den fångst, så lönande, ty fogeln sträcker,
Wid minsta ofrid, se'n till annan sjö;
Och om en enda wid sin flykt får dö,
Så har dock Jägarn ej sin möda lönad. —
Nu hwilar han i ställe till den stund,
Då efter Orr'n och Tjädern man gör rund,
Och ser af lycklig jagt sin dag förskönad.

Skogsfogelsjagten.

Sångmö! följ genom skog, genom trakter af le-
ende ängar,
Jägarens spejande färd, bland löfomsusade
kronor,
Der i sin eldiga häg, med skarpa herrskare-
blickar,
Bössan i solbränd hand han bär, wid ringaste
skymtning
Straxt tillreds att lösa den blixt, som sjunger
om döden,
Här för en fogel i sky, eller der för en Hare
i språnget.
Se honom nu med sin öfwade blick kring grän-
sande bergen
Följa i spåren af hundarnes språng i tufwiga
måßar,
Der bland höstligt glödande bär skogsfoglarna
wandra,
Flocktals skockade kring den huldrikt lockande
modren,

Och ibland buskar och snår uppsöka sin ynnliga föda.
Eller när regn ifrån himmelens sky nedduggar på marken,
Krypande tätt kring hönan i kryß wid slokiga wingen,
Nöjda, blott hufwudet höljs mot de kalla fuktiga droppar.
Så är den fogelns art: långt fram till sednaste hösten.
Lika i storlek och röst den ännu wårdande modren,
Ungarne söka mot kölden deß skydd, rätt lustigt att skåda;
Men då de träffas af Jägarens hund, med dånande winge
Slå de i träden opp och knocka för häftiga skallet.

Skördens månad, från Julii slut, till slut af Augusti,
Jagas de foglarna bäst, wid lock af skicklige Jägarn;

Då, sedan kullen är sprängd, och hunden kopplad och bunden,
Han utur döljande snår, ur koja af slokiga grenar
Fäller, med säker hand, de rundtom löpande ungar
Och, i den dånande flygt mot trädet, hönan som lockar.
Dock skall han weta förut, som fiskaren känner på refwen
Arten af sprattlande fisk, och sedan lätt honom fångar,
Så utaf hönans lock, och ljudet af swarande ungen,
Om det är tidig kull, eller twärtom senare framfödd;
Höra på susande flygt, om det Orren är, eller Tjäder
Som han har fått att plocka utaf, i den rymliga wäskan.
Hönans knockande ljud och lätt den hemlighet röjer —

Och han är då tillreds att, dold i sin skylande koja,
Locka dem fram till dans — till dödens yrande bruddans.

Sjung ock, Sångmö, den nöjsamma fångst, när, dolda i gräset,
Jägarn spänner kring dem sitt nät af snärjande maskor,
Grönа, som ängens strån, som färgen af blommornas stänglar;
Eller då ned ur sin flygt ett snabbskott fäller den skygga,
Slug emot Jägarens lock, men funnen af spejande hunden.

Så af wärlande sätt att fånga den trefliga fogeln
Bjuder den nöjsamma jagt ett fält för ifriga skytten.
Och uti lundarnas lugn, der han sitter och skådar på skörden,

Plockande upp, wid wallhjons sång, ur wirkade wäfkan
Spräckliga tuppar och höns, som fallit ur yfwiga träden,
Räknar han glad det tal, och sjunger sin Jägarewisa.
Wandrar se'n hem, uti skymningens stund, ur mörknade skogen,
Som, kringswept af dimmornas skrud ur dyiga mäßar,
Står emot himmelens rand med tallarnes simmande kronor,
Mörk, förskräckande, hemsk för nejdens tärnor, som walla
Och ur deß wida resliga snär de rämande hjordar
Föra mot hemmet i aftonens stund wid landtliga sånger. —
Då, när den kända stig han funnit rakt emot hemmet,
Skallar hans mäktiga horn och wäcker de slumrande lundar

Opp ur sin nattliga sömn, och Örnen ur klip-
pornas näste
Flaxar i bergen omkring, en nattens swindlan-
de ande.

Men på himmelens hwalf, i kretsar stjernorna
låga,
Lysande wandraren hem, bland stubbar och ste-
nar och rötter,
Mellan de frostiga buskars snår, der foglarnas
skara,
Dagens sångaretropp, nu slumrar i yfwiga
grenar,
Lutande halsen ned, att skyla sitt hufwud i
wingen. —
Tyst, som dödens nejd, är trakten der Jägaren
wandrar.
Hörs då i dalarnas natt en Hare praßla i löf-
wet,
Der han i hagen går; straxt gnißla de wädran-
de hundar,
Fresta på kopplets länk, och flämta med dry-
pande tunga. —

— Men nu han hunnit sitt fredliga tjäll, och
njuter sin hwila,
Nöjd med den lönande jagt, och glad af herr=
liga minnen.

Jägaren på Willspår.

Den wida skog tar aldrig slut;
Men snart mitt hagel och mitt krut.
Hwart för mig jagtens yra hän?
Jag willas af de lika trän.
Det lider emot sena qwällen,
Och ufwen skymtar ren på hällen.

Jag gick med sol'n från klarnadt hem,
Wid hundarna: än har jag dem;
Men rätta wägen jag ej har;
Dertill ett lodjur skulden war.
Det föll, och jagten jag ej klandrar —
Men wet ej mer, hwarthän jag wandrar.

I öde trakt jag irrar kring —
Jag går dock inom himlens ring! —
Men när jag djuren lägger ner,
Straxt hela nejden wälkänd ler —
Nå wäl: jag är uti mitt rike,
Så länge lod och korn ej swike!

En tjäder dånar opp ur dy,
Den fäller jag med dödens bly;
Och Örnen, som på fjället står,
Min blixt med kroßad winge slår. —
I natt jag hwilar wäl i skogen;
Dock ensam ej — min hund är trogen.

Så kusligt susar qwällens wind
Och kyler blodet i min kind.
I flaskan intet win är qwar;
Ej mat jag mer åt hunden har.
Han slickar mig — och granen knarrar:
Den scen är hemsk; ej Jägarn darrar.

Dock se! Hwad möter der min syn?
Ett glitter ifrån böljors bryn,
En sjö i skogens djupa famn —
Kanske en fiskarjulles hamn!
Står ej en koja der i wiken?
Männ' af min längtan jag är swiken?

Nej! Jag will skynda mig deråt;
Se, bort wid stranden ror en båt:

Här menskor bo; en koja står
Wid wiken, mosskädd utaf år. —
Hell Dig, beskyddande Diana,
Som ledde mig från willsam bana!

Der får jag hwila natten om,
Och fråga, hwar jag wilse kom;
Och se'n, när skogen ljusnar opp,
Jag wandrar hem med säkert hopp. —
Skön är ock Jagten, då han talar
Om willsam wäg i skog och dalar!

Jägaren på Berget.

Naturmålning.

"Ha! Sköna trakter — — hwilken syn
Från fjällets brant — — ack, hwilken luft
Som strömmar kring mig utur skyn!
Hwad skådar jag? Hwart swindlar mitt förnuft?
I djupets afgrund dras jag ner!
Nej — skogar, sjöar, böljen mer;
Jag seglar öfwer er!

Ur jagtens lugna dal jag kom,
Der blomsterskaran log så nöjd;
Men jag will icke wända om,
Mot tusen dalar, ifrån denna höjd.
En stund jag må mig skåda kring
På morgonhimmelens sköna ring,
Ej skymd af skapadt ting. —

Se, Örnen kommer der ur sky;
Hans winge will jag skjuta af,

Och sedan genom rymden fly,
Kring jordens gränsor, kring det wida haf.
De winka mig med blånad hand:
Farwäl! der bort wid Himlens rand
Jag sätter mig i land. —

Se långt i fjerran, hwilken blå
Omätlig rymd för häpnad blick.
Hwad skaror utaf moln, som gå
Rundt kring om mig i tusenformadt skick.
Än skockas de med hot och twång,
Än skiljas de i lätta språng,
Wid windens sorl och sång.

Som seglaren på öppna sjön
I skum af blåa böljor står,
Jag står i sjö, der bölja grön
Med milsbredt swall mot himlens stjernor når.
Och seglare här ofta gå
Båd' utan mast och utan rå
Men fara fort ändå.

Hur lustigt, att från skyhög häll
De yra dansar skåda på,

Der ifrån morgonen till qwäll
De oupphörligt öfwer djupet gå!
Hwart gunga de på luftens wåg,
Hwar stadnar detta sköna tåg,
Än intet öga såg.

När Nordan skakar wågens topp,
Och sliter sönder skot och rå,
Då flyga de i höga hopp,
Och tumla kring i himmelen den blå.
Här wrids en kopparköl omkull,
Der slungas en af solblankt gull
Mot jordens låga mull.

Och wingarna mot bergen slå
I qwällen med ett mattadt dån,
Då lyser blod härofwanpå,
Och himlen stänkes full långt, långt ifrån;
Den spridda fjädern windar strö
Kring fjäll och slätter, skog och sjö —
Den sköna hwita snö!

Men saktas stormen i sitt lopp,
Och solen åter glänser fram,

Då styr den spridda flottan opp,
Kringwadande ur swallets djupa dam. —
Dock matta styret kan ej rå;
De stöta mot hwarann, och då
Syns hela himlen grå.

Nu kommer Östan genom skyn.
Fly hän! Fly hän, dit wåg ej törs!
Sänk ankaret mot klippans bryn! — —
Nej, re'n förbi! Blott dofwa suckar hörs!
Och kölen slår mot bergets mur:
Nu perlelasten rinner ur:
Det milda regnets skur!

Och björken skakar af sitt gull,
Och nejdens Jägarskaror gå
Kring frostig mark af willbråd full,
Och sina blanka hagelskurar få.
Ty höstens bleka ande står
Ett dödens bud, och lundens hår
I dimmors swepning slår.

Men nu är Wår på jordens fält,
Och solen ler så mild och god,

Och östanskogens furutält
Upxspira i ett haf af eld och blod.
Då hwarje sky, en dufwa lik,
På winge, guld= och purpurrik,
Far kring wid ljuf musik.

Hwad toner ifrån berg och dal!
Hwem stämde opp de strängars ljud,
Som swäfwa i den blåa sal?
Ack, menskor! skyar! berg! — En mäktig Gud!

I allt jag ser Hans majestät:
Der blixten trycker sitt signet;
Der masken tar sitt fjät.

Du höga klippa, der jag står,
Som susar jämt i windars fejd,
Ack, säg mig, huru många år
Du skådat kring dig uti denna nejd;
Och säg om floden, som der går
Och sina perlor af dig får,
Hur länge rann hans tår?

Hur länge bodde Örnen här,
Som far kring dina hällars topp;
Och böljan, som dig speglar der,
Hur länge brann den, förr'n hon smälte opp,
Och göts i wikar, göts i sund,
Den silfwerklippa, från sin grund?
O! hwilken tidens stund!

Jag sjelf, hur länge swäfwar jag
I morgonrodnans rosenfärg,
Och tyder mina blixtars lag
Bland deßa dalar, deßa gråa berg? —
Från jagten smög jag mig en stund;
Nu kommer der min trogna hund
Ur dalens djupa grund.

Halloh! Sjung, Echo, Jägarns sång,
Bjud berg och lundar opp till dans;
Som skyn jag wet ej något twång.
Dryader binda på min bröllopskrans,
Och Jagtgudinnan är min mö;
Blodrosor skall jag henne strö
I dag, kring skog och sjö!

Dalen wid M*.

Lugn och leende, dal! med dina skuggor
Utaf moßiga trän och höga klippor,
Drar du ständigt mig hän, bland dina alar
Hwilan att njuta.

Kommer jag ifrån jagtens tunga mödor
Eller Blomstergudinnans sköna lekar
Måste alltid till sluts en stig mig leda
Till dina skuggor.

Här jag älskar att efter jagten hwila,
Här att blomstren beskåda, som jag samlat
Mellan ängarnes öpna fält och bergen,
Höljda af moßor.

Och när slummrande i ditt lugn, från mödan,
Jag mig drömmer en syn bland Greklands nejder,
Bland de Schweiziska herdars berg, och waknar,
Blir jag betagen:

Tror mig skåda ännu en skymt af drömmen,
I din hängande klippas hwalf och träden,
Som afspegla i bäcken sina kronors
Darrande lockar.

O, du äldriga dal! Till dina klippor
Will jag följa en gång en flärdfull yngli
Som, uppammad i pragtens slott, ej känner
Gud och naturen.

Swäng då åskor omkring de gråa hällar,
Wrid i stormarnes ras de löga granar
Ned mot klippornas brant, och höj med skurar
Slocknande solen!

Hit, du leende dal! bland dina björkar,
Dina landtliga ljud af foglars sånger
Will jag bjuda en mö, som yfs med mened
Kärleken håna.

Sänk då rodnadens dagg kring dina sippor,
Låt i wårliga drägten stjernor blicka
Ned på dufwan, som här från öde branten
Ropar sin make!

Här, du lugna, du gömda nejd för stormen!
Will jag hamna en gång, när werlden röfwar
Med sin swekfulla nyck den fröjd han lånte
Ynglingens sinne.

Du skall då mina gleſa lockar ſamla
Med din wänliga flägt, och dina blommor
Kyßa ſmärtorna bort, och deßa foglar
Sjunga min grafſång!

Jägaren och Fiskaren.

Sylvius.

Så skön är qwällen, alla westerns kronor
I aftonsolen le och stormen sofwer:
Kom, Marius, låt oß gå och skjuta dufwor!
Der daggen glittrar i den låga brodden
På gärdet slå de ned, se'n regnets skur
Och molnets skuggor flytt från klarnad himmel.

Marius.

Skön är wår afton! Regnets glada sorl
Har lockat fisken mot de gröna stränder:
Ej, Broder! jag will gå och skjuta dufwor,
Men följ du hellre mig till blånad sjö;
Mitt djupa nät der ligger öfwer wiken,
Och fångna gäddan wißt på kroken rycker,
Som står i waßen; kanske fisken ock
I qwäll will nappa.

Sylvius.

Nej, mig gläder ej
De tunga årors låt, och tålamodet

Förgår mig alltid i den trånga jullen.
Jag kastar ut ett spö och ingen vet,
Om fisken går just då wid detta ställe;
Men wågen suckar jemt och flötet wickar
Och följer med hwart böljorna det dra
I mörka glittret, bländande min syn —
Då ledsnar jag och längtar emot landet.
Men kommer fogeln der i ljusa skyn
Och far som pil emot min gröna koja,
Jag sommar ej, men bidar troget, tyst,
Till deß uti en kryß sig alla samlat,
De skygga, som ej weta hur de wandra
Mot dödens famn: en blixt då gallrar ur
Den täta skaran, som nu sprids i rymden.
Det är wäl skönare, än fiska — säg!
I lunden står min båt och fogelns sång
Är gnißlet från deß åror.

Marius.

Broder! wißt
Du aldrig i en båt ett lif har dragit,
Och aldrig du ur djupet lyftat opp

De tunga näten glittrande af fiskar.
Har du på grundlös fjärd en Gädda känt,
Då spända refwen, sjungande mot wattnet,
Hon ned i djupet drog, och båten gick
Som pil uppå den spegelklara ytan;
Då sof du ej, och skulle säkert gett
Ditt lof åt wågen och åt Fiskarns nöjen.

Sylvius.

Nå wäl! Jag tror det ock; af många slag
De finnas ut på sjön, liksom i skogen,
Och wäxlande sitt skick de säkert nöja
Sin idkare, som jagten nöjer Jägar'n.
Men kom med mig en gång, då solen står
På bergens spetsar; hör de lösta kopplen
Bland skogens tallar sjungande den sång,
Som wäcker lundarna utur sin dwala,
Och hör, hur morgonfogeln stämmer opp
Sin sköna röst i den aflägsna dalen;
Se Hindens språng, hör ljudet utaf skotten,
Som hwirfla kring på tusen echos tungor:
Du skall förundrad stå!

Marius.

Kom ned och se,
Mot morgonstrålens sken hur vågen glittrar,
Se'n dimmans ljusa sky bland skogens kronor
Kring wattnet swäfwande sig lyftat opp;
Se fiskars tusental å stålblank ban
Kringdansa, flygande på silfwerwingar,
Än djupt mot dolda rum, Tritoners kamrar,
Än åter öfwer lugna glittret fly,
I fallet cirklande den klara spegel,
Der både skog och berg i rörligt glas
Sin skönhet måla. Hör i sommarqwäll
Wid månans bleka skimmer deras lekar,
Då tusen perlor ur de djupa salar
Uppstänkas darrande mot himlens sky:
Det är wäl också något —

Sylvius.

Skönt du målar!

Marius.

I ramar af Smaragd min tafla står;

Sylvius.

Och Jägarns i Kryſtall;

Marius.

men begge två
Inwid hwarann i herrlig ſkiftning löddes
Af Skaparns hand, då Eldens ande bröt
Förſt ur ſitt ſtängda djup, och ned från ſkyn
De gyllne wingar ſlog kring kalla jorden. —

Sylvius.

Nå wäl! Wi kunna ej de taflor ſkilja;
Naturen ſatte dem inwid hwarann.
Låt oß om båda rå och oß förena;
När hunden tröttnat, fiſka wi på ſjön;
När der ej lyckas, jaga wi i ſkogen:
Wår fångſt blir dubbel.

Marius.

Ifrån tröttſam jagt
Hur ſkönt att waggas i den lätta iullen,
Då wågor danſa kring; hur ſkönt i waßen
Med lycklig ref de ſtarka fiſkar dra,
Som ut åt djupet ſträfwa!

Sylvius.

Wäl! Och Hunden
Af jagtens mödor tröttad hwila får,
Tills åter, då wi emot hemmet gå,
Kanske en Hare stupar eller Tjädern,
Som lyfter sig med dån på tunga wingar,
Från marken, der han fökt en ymnig spis
I måssens purpurröna lingontufwor. —

Marius.

Wälan, fort skyndom oß, ty skaran syns
Den lätta wingen slå i skogens toppar:
I qwäll wi följas åt att skjuta dufwor!
I morgon gunga wi på blånad sjö!

Jägar-Lag.

Inledning.

För allom dem, som wederbör,
Samt androm, som det önska se,
Står Jagtens Lag här nedanför
Med paragraferne.
Ibland annat får man weta der,
Att en Jägare har plumpt beswär,
Och på köpet får kanske gå hem utan djur,
Båd' genomwåt och sur.

Men hwarför händer det sig så —
Du trodde djuret kom så lätt —
Att man ur skogen kan få gå
Helt tomhändt, rätt och slätt?
Jo, af första paragraf det syns:
Knappt är wåren här, förr'n straxt begyns
Ibland foglar och harar ett jägtande
Utaf "Krypskyttarne."

§. 1. *)

Ej driſte någon att gå ut
Och ſkiuta hönan i ſitt bo —
"Å f = =, han må wäl weta h—t!"
Nej, det får du ej tro;
Ty en krypſkytt mellan buſk och ſten
Är en räf också på fyra ben:
Den ſom håller en ſådan ur ſkogarne,
Bör mycken heder ſke.

§. 2.

Du lufwer, ſom hwarenda wår
Bland ſkog och klippor ſtröfwar fram,
Och mördar allt hwad du förmår,
Har du ej någon ſkam?
Är du rik man eller bondeſä,
Är du med i jagtſällſkaperne,
Lika godt, den ſom ger dig ett ſkott med ſalt,
Han gör det opåtaldt.

*) Kan ſjungas på Bellmans melodie: "Så lunka wi ſå ſmåningom," med den ſkillnad, att förſta repriſen här ej ſjunges om.

§. 3.

Ifall nu, trotts man så förfar,
En gammal listig "harepalt"
I skogens gömmor finnes qwar,
Hwars öde blir befaldt;
Då är bäst att spela upp till dans,
Förr än solen skänt de spår som fanns:
En är "tupp:" den som snarkar för länge,
han bör
Af pungen få gehör.

§. 4.

Så wandrar fällskap ut på jagt,
Och drefwet börjar hurtigt gå,
Då ile hwar en åt sin trakt,
Men stilla se'n der stå!
Ty om alla springa hwar om ann',
Man ju kunde skjuta lätt hwarann:
Den som fjäskar, han får utaf pungen "ett par,"
Som genom pelsen tar.

§. 5.

Nu kommer Jösse ur ett snår,
Och dansar fram på öppen slätt:

Du skjuter — han förträffligt mår,
Och springer lika lätt.
Se, då säger detta lagsens rum:
Du får wara slug, men icke dum:
Skrik, att har'n war på afstånd af nittio steg,
På mörk och buskig wäg.

§. 6.

Låt sådant gå, det hjelper ej;
Men du, som står och drömmer — hwa'? —
När har'n paßerar — hoppp och hej! —
Förbi helt sonica;
Du förtjenar straff på lämpligt sätt,
Och ditt öga märkes med lorgnett,
Dertill färgen man hemtar ur bößans pip,
Att måla dig — begrip!

§. 7.

Om du ej skjuta kan, af skäl
Att händelsen så fogat har,
Men ser dock djuret alltför wäl,
Och hwart det kosan tar;

Skrik då straxt "paßopp" åt dem, som stå
Inom håll, dit du ser drefwet gå,
Eljest får du mustascher, som lukta krut,
Omkring din sockertrut.

§. 8.

Är djuret fälldt, och någon will,
Han ej må hindras i sin rätt
Att "grafål" genast ställa till
På närmsta gröna slätt.
Då ej glömmas må Dianas skål,
Med deß alla Nymfers — om man tål!
Märk: till fällskapets matsäck ha alla entré
Wid grafåls firande.

§. 9.

Men ingen driste sig — hwa ba? —
Att skylla på odräglig törst,
Och någon "snaps" ur flaskan ta,
Förr'n har'n är skjuten först.
Eljest plikte han med swåra bot
Utaf pungen utan minsta knot;

Eller slipper han, kanske, med mößan blott
Uppkastad för ett skott.

§. 10.

Ej må man nånsin skjuta så,
Att någon annan skadas kan.
Den aldrig bör med bößa gå,
Som icke är en man!
Lik ett barn, som leker på en höjd,
Ur hwars afgrund döden ler förnöjd,
Går en owärdig skytt med sitt falska gewär,
Och döden hos sig bär.

§. 11.

När jägarskara, trött och matt,
Till någon by har kommit ner,
Och hwilar öfwer sommarnatt
I hö på skullen der,
Och en sparkar någon ann' i skall'n
Blir han ock till böter straxt förfall'n,
Som tas ut, när man kommer till paßande ort,
Wid pipor, glas och kort.

§. 12.

Men när du framåt wägen går —
Din kosa bäre hwart den will —
Och du violer höra får,
Med ljufwa polskors drill;
Om du gripes då af dansens magt,
Låt din harpalt icke dunka takt
I din ficka, mot tösorna — "dingelidäng;"
Det wäcker blott chagrin.

§. 13.

En dag kring widsträckt mark man går,
Och inte något djur får opp;
Sist mulnar till, och regnet slår
Som spön i trädets topp:
Hwem skall då afbida hundarne?
Det gör den, som deßa lagarne
Dömt att straffas, men mäst har sig hållit
ifrån —
Se så, lyd nu min son!

Jägarwisa.

När Solguden strålar på fjällen,
Och örnen waknar i sin topp,
Då ilar Jägarn opp.
Så glad i de grönskande salar
Hans horn man klinga hör,
Och Echo kring berg och kring dalar
Det sköna ljudet för,
Som långt i fjerran dör —
Trara! Trara! Trara!

I dimman står bäcken och darrar
Wid lena westanwindars smek,
Och fogelns sång och lek.
Då Jägarn kring nejderna ilar
I snabb och widsträckt gång,
Och Örnen på klipporna hwilar
Och ser på Hundens språng
Wid sköna toners sång:
Trara! Trara! Trara!

Men hastigt i lunden det skallar;
Nu hunden sträcker ut sitt lopp,
Och Haren spritter opp.
Med fart, som från ljudande strängen,
Den blanka pilen flyr:
Han skjuter sin bugt öfwer ängen,
Der Jägarn står — Gefyr!
Och Echo ropar: — fyr!
Trara! Trara! Trara!

Och Björnen i klippornas näste,
Han brummar dost wid skottens knall,
Och Lodjuret flyr i tall.
Upp, blodiga kämpar! nu ljuder
En sång om kamp och mod,
Och hurtiga Jägaren bjuder
Till strids mot dödens lod. —
Men Echo ropar: alstod!
Trara! Trara! Trara!

I qwällen wid nattliga stjernor
Går Jägarn åter hem till by,
Och sången far mot sky.
Då ilar med rosor på kinden

Hans flicka öm och kär;
Och skönt öfwer ängen, med winden,
Hörs ropet: är du der?
Och Jägarn swarar: här!
Trara! Trara! Trara!

Anmärkningar.

(a) Helt sagta sjunger, som i kärlekstunden. (sid. 3.)

Det är för naturforskaren, sluten inom dörrarne af sitt bibliothek, som höstens skepnad är ödsligheten, och träckorna af nordens skogar äro döda; men jägaren, den lefwande naturwännen, finner lif och betydelse äfwen i löffällningens dystra tafla. Klipporna ljuda ej, som i wåren, af fogelskarors chörer; dalen, tyst, dunkelt färgad af höstens halfwa dag, har inga echo af wallhjonens jublande sånger; men ensam, bort på ängar, af den höstliga silfwerdaggen beströdda, gläder sig Jägaren i ljuf förtjusning, då ur hagarnes glesnade kronor han igenkänner sången, som i wårmorgonens prakt wäckte hans öra.

Det är Trasten, som i sena hösten för Jägaren åter slår sina qwåden; men tyst, tyst, som dimmornas silfwersalar, ur hwilka han sjunger — och många af de glömda fogelskarorna följa exemplet af hans sång.

Ofta har jag wid denna tiden hört lärkorna sjunga ur skyn, och på ödsliga stigar, i jagtens morgon, stadnat med undran och förnöjelse wid det från hällen strömmande swallet af orrarnes driller och trastens melodiska sång.

(b) **Foglarnes sång wäcks i lunden.** (sid. 10.)

Under löffällningens tid är det tyst i lunden — det är en sorgens högtid. Winden suckar, men de gleshade lundarne swara honom ej; de röra sig ej wid hans stämma, och tystnat har sången, som ljöd ur deras kronor. Då rasar han af förtwiflan; molnen stocka sig: i en hast storma deß ilar genom rymden, ursinnigt gnisslande bland hagarnes stammar. Lunden fäller sin gyllene skörd, och berg och aflägsna landskap skymta genom de gleshade sträckor. Hela naturen är död, — men skallar nu Jägarens horn kring de isiga nejder — då waknar lifwet. Klipporna röras af swärmande echo, och, liksom af ett trollslag, sjunga i hänryckning, då Jägaren gått, från dalar och berg de tystnade fågelskaror, som för windens bedjande suckar ej mera hade ett swar. Så wäldigt är detta malmstöpta horn, och hundrade gånger har förf. i höstens morgontimmar på detta wis aflockat den flyttande fogelchören sina sista accord.

(c) **Grönt ändock;** (sid. 17.)

För den på naturens werlingar uppmärksamme Jägaren faller detta phenomen lätt i ögonen, och det frapperar, att, bland bleknade björkar och aspens purpurstänkta löf, skåda denna Flodnymfens skyddande häck till sista bladet bibehålla sin mörka grönska, och ljuga en sommar för de speglande böljorna.

(d) **Lärkans drill i luften bådat,**
Att hon skyndade att fly. (sid. 29.)

När lärkorne flytta i September och October, ser man dem samlade i talrikare skaror än under sommaren, då de hår och der dölja sig, helst i den sednast wärkta säden. Derutur uppswinga de, ännu långt fram på sommaren, med sina hwirflande sånger i morgonsolens skimmer, och afstysta så småningom, då det lider närmare till höften. Nu infalla frostnätterna; månan darrar i kyliga böljor, och rimfrost wärer i träden. Då blir det att flytta: och när solen höjt sig öfwer horizonten, och de hwita dimmornas härar bliswit brutne, beger sig lärkan på färden mot söder. Samma lockton och samma flygt, som då hon kom om wären! Som pilar fara de parwis i den höga luften, och slå sina driller i korta slag.

(e) **Fly de andra, då det smäller,**
Han dock snart dem söker opp. (sid. 30.)

När wädret är tjockt och töcknigt, helst om snö tillika faller, äro Tjädrarne mindre skygga, och sitta tröga i träden, med utslagna sjädrar, såsom kalkontuppar. Om de då oroas, flytta de sig icke långt. (Lloyds Jagtnöjen i Swerige och Norrige.)

Samme författare säger widare: det är wid tjäderskytte denna årstid (wintern) alltid största swårigheten, att först träffa på flocken; men då man sun-

nit en sådan, kan Jägaren följa den en hel dag, till och med en hel wecka.

(f) Lodjur spisa gerna katt. Det måtte smaka dem förträffligt; att döma af följande händelse. I Januarii 1832, efter en sträng winternatt, funno, följande morgonen, inwånarne i ett litet torp, några mil ifrån Stockholm, ett Lodjur sittande ihjelfruset i snödrifwan. Detta wäckte hos wåra fattiga backstughjon en icke liten förundran, utom glädjen som naturligtwis uppstod öfwer det owäntade fyndet, och det skulle kanske ej blifwit så lätt, att få upplysning om orsaken till denna händelse, om den ej hade kommit ofwanefter. Man fick nemligen höra ett erbarmligt jamande ifrån takfoten af kojan, och hwem igenkände ej deruti genast rösten af torpets katt? Der satt den stackaren, med bortfrusen rumpa, ty den öfriga delen af kroppen skyldes mot kylan, så godt den kunde, af takfoten.

Torparfar kom ut, torparmor kom ut, barnen kommo ut — det rymmes många själar inom en fattig torparkoja — ja, till och med gamla mormor kom ut. Hwilket lyckligt återseende!

Den hungrande röfwaren satt, ihjelfrusen i drifwan,
och emot wrån, der katten låg,
"ännu det bruna ögat såg."

(g) För den, som en winter bott på landet, behöfwes wäl här ingen förklaring, och han igenkänner, utan twifwel, i de sista verserna wår wanliga **Björktrast**, eller **Snöskata**, som den kallas. (Turdus pilaris, Nilss.)

Finnes ett frugtbärande rönnträd wid någon by, så är man ock säker att snöskatan derstädes gör sina flitiga påhelsningar, så länge wintern och rönnbären räcka; ty deßa bär äro en herrlig lockmat för hela detta fogelslägte. Ibland Koltrastar, Sångtrastar, Domherrar och Sidenswansar, af hwilka de tre förstnämde arterne hålla sig enstaka, ser man de andras skaror hwimla ifrån morgon till qwäll, der de en gång fått sin wana.

År 1832 om wintern, wid en landtegendom några mil ifrån Stockholm, rik på rönnträd och deras sköna druswor, fann jag, snart sagdt i obswerskädlig mängd, denna Trastart samlad, och under de starka yrwäder, som denna winter insunno sig, föllo för mina skott hundradetals af dem. Det gick dock ej för sig alldeles utan list, ty de äro dertill för skygga.

Först sedan ett lakan lånat mig snöns hwita färg, war jag försäkrad om tillträde till deras taffel, och nu måste de betala mig skatt för den. Halftjoget war wanliga antalet, som regnade ner för hwarje skott, och

aldrig behöfde jag wänta mig ledsen, förrän samma skara kom igen och åter lemnade mig samma förd.

Att de till en del flytta åt söder wid höstens annalkande, är en af Zoologen känd sak; men denna winter kunde jag just hafwa trott, att de uppskjutit sin flyttning.

(h) Nu wåra drifwans liljor der, som ge
En wintrens krans åt Orrens täckta hjeßa:
Den festen skåda endast stjernorne,
När de mot molnets brådd sin låga hwäßa.

Detta har afseende på den kända egenheten hos Orrarne, att om wintern låta snöga ner sig. Professor Nilsson, i Skandinavisk Fauna, anför detta med följande ord:

"Att Orren stundom låter nedsnöa sig, har jag som goße sjelf sett. Jag märkte derwid, att han mot aftonen gjorde sig en håla i den nyfallna lösa snön och låg deri stilla samt lät snöa på sig. Ofta uppstötte jag sådana Orrar, som lågo så nedsnöade, att endast hufwudet syntes."

(i) Trastens skrik i lunden. (sid. 54.)

När hösten kommit med sina frostnätter, och Trastslägtet börjat flytta, får man alltid i aftonens stund, ur lugnet af de tätwärta furusnår, som skugga wåra dalar, höra denna besynnerliga fogelsång. Den liknar

dock mera ett wildt skri — och kolsvarta wingar bära sångaren. Det är Turdus Merula (wår wanliga Swarttrast). Äfwen om wären, och stundom om sommaren, låter han höra detta låte, när han med wickande stjert och eldiga hopp uppsöker sitt nattherberge, och för Jägaren, som med slocknande låg står och wäntar på Morkullan, är hans skri en säker signal, att hålla bössan tillreds; ty nu har man, ett, tu, tre, sin kulla i bakgrunden.

Jägarwisa.

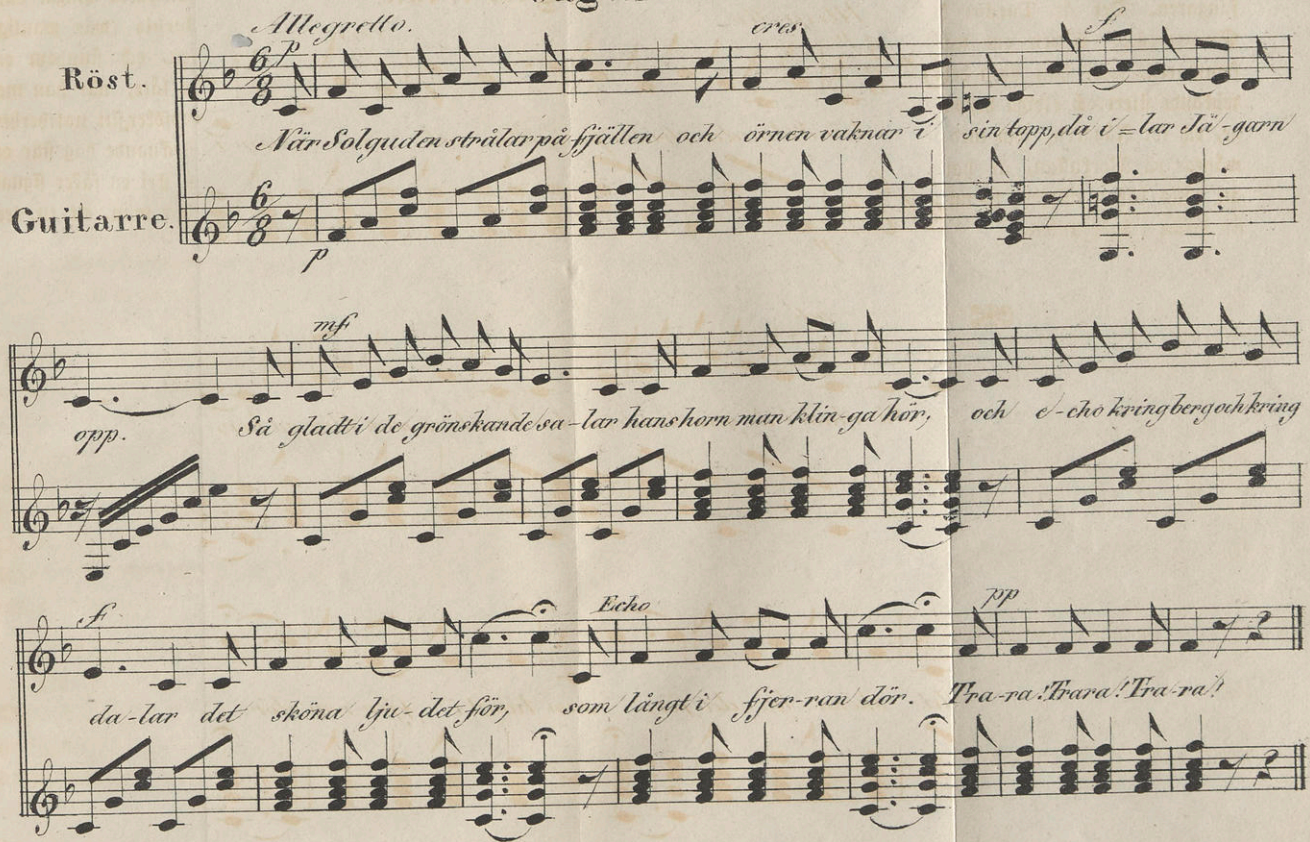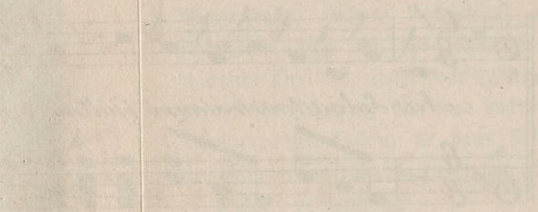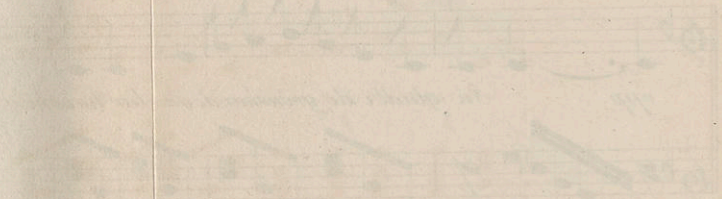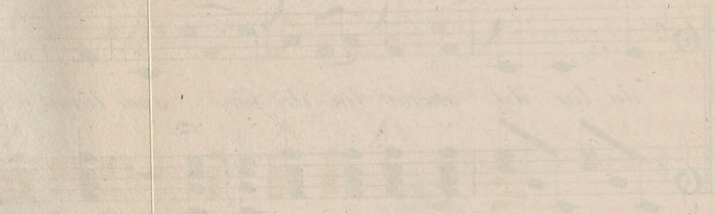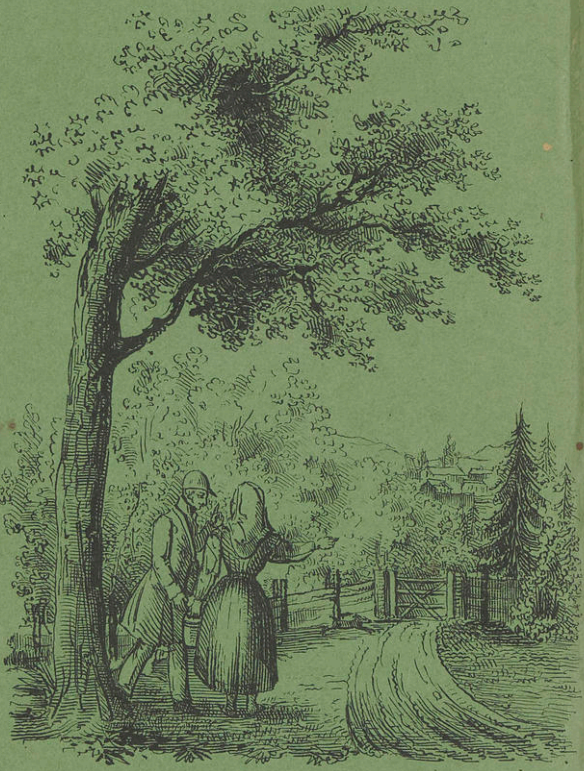
Allegretto.
Röst.
Guitarre.
cres
När Solguden strålar på fjällen och örnen vaknar i sin topp, då i = lar Jä - garn
mf
opp.
Så gladt i de grönskande sa - lar hans horn man klin - ga hör, och e - cho kring berg och kring
Echo
da - lar det sköna ljud - det för, som långt i fjer - ran dör. Tra - ra ! Trara ! Tra - ra !